

บทที่ 5

สรุปผลสำคัญ และอุปสรรคการดำเนินงาน

สำหรับภายในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาที่เกิดขึ้นรวมถึงชี้แจงการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ รวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการศึกษาต่อไปในอนาคต

กิจกรรมที่ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์

ได้แก่การตรวจหาจำนวนบ้านเรือนที่อาศัยอยู่นอกหมู่บ้าน และการคาดการณ์จำนวนเกษตรกรที่ดำเนินการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่

1. ศึกษาการจำนวนเกษตรกรที่ย้ายออกมาอาศัยอยู่ที่นาที่ดำเนินกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสาน หรือการเกษตรที่มีความเกี่ยวเนื่องกันของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น (บรรลุวัตถุประสงค์)

คือจำนวนเกษตรกรที่อาศัยอยู่นอกเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยของหมู่บ้านนั้นมีสัดส่วนร้อยละ 3.4 จากจำนวนบ้านเรือนทั้งหมดที่มีอยู่ ซึ่งจำนวนบ้านเรือนในเขตพื้นที่ศึกษา มีทั้งสิ้น 615 หมู่บ้านของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 72,744 หลังคาเรือน จะมีจำนวนบ้านเรือนที่อยู่นอกหมู่บ้านทั้งสิ้นประมาณ 2,182 หลังคาเรือน โดยจำนวนดังกล่าวนี้พบว่าเกษตรกรมีแนวโน้มที่ดำเนินการเกษตรแบบผสมผสาน

2. ศึกษาระดับความหลากหลายของเกษตรกรที่อาศัยในหมู่บ้าน และนอกหมู่บ้านที่ทำการเกษตรรูปแบบต่างๆที่มีในชุมชน จังหวัดขอนแก่น

สำหรับการศึกษาค้นคว้าในวัตถุประสงค์ดังกล่าว**ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หลัก** แต่สามารถอธิบาย **ทิศทาง** การเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมการเกษตรแบบผสมผสาน เนื่องจากข้อมูลเกษตรกรภายในหมู่บ้านไม่เพียงพอ ซึ่งข้อผิดพลาดดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจาก

การวางกรอบการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษาที่วางกว้างจนไม่สามารถดำเนินการได้

1. เป็นประเด็นที่ต้องใช้ความใกล้ชิดและคลุกคลีกับพื้นที่เป็นอย่างมากซึ่งการศึกษาค้นคว้าในพื้นที่กว้างและมากเกินไป
2. พื้นที่ศึกษากว้าง แต่ตัวอย่างศึกษามากไป

3. ข้อจำกัดในด้านงบประมาณการศึกษาเนื่องจากการศึกษาลักษณะนี้ควรเป็นการศึกษาต่อเนื่องอย่างน้อย คือ 3 ปีเพื่อเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อปรับปรุงสำหรับการศึกษาในลำดับต่อไป

1. การจำเพาะเจาะจงพื้นที่ หรือเกษตรกรตัวอย่างเท่านั้น
2. ใช้เวลาต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี
3. ใช้พื้นที่ว่าง (Empty Zone) เพื่อเป็นตัวควบคุม (Control) ระดับความหลากหลาย

3. ศึกษาแนวทางการปฏิบัติของเกษตรกรที่ดำเนินการปฏิบัติการเกษตรผสมผสานของเกษตรกรที่ออกมาอยู่นาส่งผลต่อระดับความหลากหลายทางชีวภาพในจังหวัดขอนแก่น (บรรณวิทย์ประสงค์)

สำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้พบว่าการเปลี่ยนแปลง ของพฤติกรรมด้านการอุปโภคและบริโภคของเกษตรกรที่เกิดขึ้นนั้นมีผลต่อรูปแบบการปฏิบัติกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรที่ทำการเกษตรผสมผสานและกิจกรรดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อระดับความหลากหลายทางชีวภาพภายในพื้นที่ทำกินของเกษตรกรในทีดำเนินการศึกษาในครั้งนี้